

## ПРОТОКОЛ

відкритого обговорення проєкту постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта

25.09.2023

№ 8211/2023

Дата проведення: 25.09.2023

Місце проведення: м. Київ, НКРЕКП,  
(за допомогою сервісу Zoom)

### ГОЛОВУЮЧИЙ:

**Косянчук О. В.**

Директор Департаменту із регулювання відносин у нафтогазовій сфері

### ПРИСУТНІ:

**НКРЕКП, Департамент із регулювання відносин у нафтогазовій сфері**

**Кривоног Т. Л.**

Начальник управління регулювання оптового ринку природного газу

**Різанова М. І.**

Начальник відділу методологічного забезпечення функціонування ринку природного газу

**Пріщенко В. Г.**

Заступник начальника відділу аналітичного супроводження взаємовідносин учасників ринку природного газу

### **ТОВ «Нові енергетичні проєкти»**

**Бакулін О. Ю.**

Юрисконсульт

### **Асоціація газовидобувних компаній України**

**Петренко А. С.**

Виконавчий директор

**Шпак І. А.**

Головний аналітик

**Слажнєв Ю. М.**

Аналітик

### **ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»**

**Гноєвий В. В.**

Заступник Голови правління

**Сорохан Д. М.**

Юрисконсульт

### **ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»**

**Белячкова О. В.**

Начальник відділу супроводу ліцензійної та регуляторної діяльності управління регуляторної діяльності

**Бакулін О. Ю.**

Побутовий споживач

## **ПОРЯДОК ДЕННИЙ:**

Відкрите обговорення (розгляд пропозицій та зауважень) проекту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта.

## **СЛУХАЛИ:**

**1. Косянчука О. В.**, який поінформував присутніх, що відкрите обговорення проекту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта (далі – Проект постанови), проводиться на виконання положень Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) та відповідно до положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866 (далі – Порядок).

Так, запропонованим Проектом постанови передбачається внесення змін до Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, яким пропонується відтермінування першого етапу впровадження плати за нейтральність на один газовий рік (2023/2024) та виключення другого етапу впровадження плати з одночасним переходом до третього етапу (газовий рік 2024/2025) при якому плата за нейтральність застосовуватиметься за результатами кожного місяця, а також врегулювання окремих питань розрахунку плати за нейтральність

Також, Косянчук О. В. зазначив, що 06.09.2023 Проект постанови разом з обґрунтуванням до нього, аналізом його впливу та повідомленням про оприлюднення були розміщені на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет <http://www.nerc.gov.ua> з метою отримання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, органів місцевого самоврядування та інших заінтересованих осіб, які приймалися у період з 06.09.2023 по 15.09.2023 включно.

У визначений строк, а саме з 06.09.2023 по 15.09.2023 включно, до Проекту постанови були надані пропозиції та зауваження від гр. Бакуліна О. Ю., ТОВ «Нові енергетичні проекти», ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів» та Асоціації газовидобувних компаній України.

На виконання положень частини четвертої статті 15 Закону про НКРЕКП отримані зауваження та пропозиції до Проекту постанови були оприлюднені 19.09.2023 на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет.

Слід також зазначити, що до НКРЕКП надійшов лист від ТОВ «Оператор ГТС України», в якому Оператор ГТС зазначив, що підтримує внесення відповідних змін до Кодексу газотранспортної системи, повідомив про відсутність зауважень та доповнень до запропонованого Проекту постанови, та відповідно до положень пункту 3.6 глави 3 Порядку надав заявку на участь у відкритому обговоренні Проекту постанови.

**2.** Під час проведення відкритого обговорення було заслухано усіх учасників, які виявили своє бажання висловити власну позицію та обґрунтування з приводу наданих зауважень та пропозицій до Проекту постанови, а саме

гр. Бакуліна О. Ю., ТОВ «Нові енергетичні проекти», ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів», Асоціацію газовидобувних компаній України та ТОВ «Оператор ГТС України».

Разом тим під час відкритого обговорення представниками Асоціації газовидобувних компаній України та ТОВ «Оператор ГТС України» було висловлено підтримку змін, передбачених Проектом постанови.

При цьому Асоціацією газовидобувних компаній України та ТОВ «Оператор ГТС України» запропоновано не виключати абзац перший пункту 9 глави 8 розділу XIV Кодексу відповідно до положень якого для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту, та доповнити зазначений абзац щодо поширення положень цього пункту на газовий рік 2023/2024.

Крім цього, усі учасники відкритих обговорень мали можливість висловити свою думку з приводу наданих іншими суб'єктами ринку природного газу зауважень та пропозицій до Проекту постанови.

Варто зазначити, що надані суб'єктами ринку природного газу та іншими заінтересованими особами зауваження та пропозиції, які стосувались суті зазначеного Проекту постанови були детально розглянуті в ході проведення відкритого обговорення Проекту постанови та за результатами їх розгляду були відхилені, враховані або частково враховані із зазначенням мотивів відхилення та способу врахування.

Інформація щодо розгляду зауважень та пропозицій більш детально зазначена в таблиці узгоджених позицій.

**ВИРІШИЛИ:**

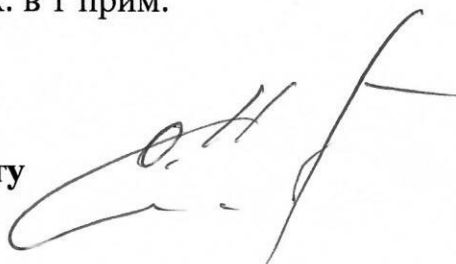
1. Відкриті обговорення Проекту постанови, проведені на засадах гласності та відкритості, вважати такими, що відбулися.

2. За підсумками відкритого обговорення, пропозиції та зауваження, надані суб'єктами ринку природного газу до Проекту постанови відхилити із зазначенням мотивів відхилення, врахувати або частково врахувати із зазначенням способу врахування.

3. Оприлюднити протокол відкритого обговорення проекту рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», разом із таблицею узгоджених позицій до вищезазначеного Проекту постанови.

Додаток: на 16 арк. в 1 прим.

Директор Департаменту



**Олександр КОСЯНЧУК**

**Таблиця узгоджених позицій до проекту рішення НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта**

Редакція спірної частини проекту рішення/частини проекту рішення	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Спосіб врахування або мотиви відхилення зауважень (пропозицій)
<b>ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ</b>		
<b>XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ</b>		
<b>8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ</b>		
<p>3. ...</p> <p><b>Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований відбір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування цієї глави.</b></p>	<p align="center"><b>ТОВ «Нові енергетичні проекти»</b>  <u><b>Не приймати</b></u>  <b>Обґрунтування</b></p> <p>Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуючих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.</p>	<p align="center"><b>Відхилено</b></p> <p>Несанкціоновані відбори замовників послуг транспортування були виведені з системи комерційного балансування.</p>
	<p align="center"><b>Бакулін О. Ю.</b>  <u><b>Не приймати</b></u>  <b>Обґрунтування</b></p> <p>Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення</p>	<p align="center"><b>Відхилено</b></p> <p>Несанкціоновані відбори замовників послуг транспортування були виведені з системи комерційного балансування.</p>

	<p>балансуючих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.</p>	
	<p><b>Асоціація газовидобувних компаній України</b></p> <p>3. ...</p> <p>Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований відбір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування положень цієї глави.</p> <p><b>Обґрунтування</b> Технічна правка</p>	<p><b>Враховано</b></p>
	<p><b>ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b> Не приймати <b>Обґрунтування</b></p> <p>Відповідно до положень статті 59 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон) передбачено, що правопорушеннями на ринку природного газу є, зокрема: несанкціонований відбір природного газу.</p> <p>Несанкціонований відбір – відбір природного газу споживачем з мереж газотранспортної системи за відсутності договірних взаємовідносин з Оператором ГТС та постачальником природного газу, самовільного приєднання та відновлення газоспоживання.</p> <p>Відсутні підстави використовувати маржинальні ціни в формулі розміру плати за несанкціонований відбір. Це зумовлено тим, що правила та підстави придбання Оператором ГТС природного газу для врегулювання небалансів замовників, як і на ВТВ та ВП окремо визначені</p>	<p><b>Відхилено</b></p> <p>Положення проєкту постанови не змінюють механізми визначення плати за несанкціоновані відбори природного газу, а встановлюють заборону на включення вартості несанкціонованих відборів до розрахунку плати за нейтральність.</p>

	<p>Законом, Кодексом ГТС. Придбання Оператором ГТС ресурсу для покриття несанкціонованого відібраного природного газу є відмінним від попередніх процесів і прямо не регламентований.</p> <p>За приписами правових актів Оператор ГТС та Оператори ГРМ зобов'язані припиняти (обмежувати) транспортування/розподіл природного газу у випадку несанкціонованого відбору природного газу, а не брати за це плату.</p>	
<p>4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><b>До витрат, визначених цим пунктом, не включаються заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.</b></p> <p>...</p>	<p><b>ТОВ «Нові енергетичні проекти»</b></p> <p>4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><b><u>Не приймати</u></b> <b>Обґрунтування</b></p> <p>Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:</p> <p>(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;</p> <p>(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуєчих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:</p>	<p><b>Враховано частково.</b></p> <p>За результатами відкритих обговорень вирішено абзац викласти в такій редакції:</p> <p>«Доходи, визначені цим пунктом, не зменшуються на заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.»</p>

	<p>(i) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуєчих дій;</p> <p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуєчих дій;</p> <p>(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p>	
	<p><b>Бакулін О. Ю.</b></p> <p>4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><b><u>Не приймати</u></b></p> <p><b>Обґрунтування</b></p> <p>Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:</p> <p>(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;</p> <p>(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуєчих дій відповідно до статті 9, якщо тільки</p>	<p><b>Враховано частково.</b></p> <p>За результатами відкритих обговорень вирішено абзац викласти в такій редакції:</p> <p>«Доходи, визначені цим пунктом, не зменшуються на заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.»</p>

	<p>Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:</p> <p>(i) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуєчих дій;</p> <p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуєчих дій;</p> <p>(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p>	
	<p><b>ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b></p> <p>1. Не приймати <b>Обґрунтування</b></p> <p>1. Проектом спотворюються принципи балансування та нейтральності балансування.</p> <p>Частиною 2 ст. 35 Закону України «Про ринок природного газу» визначено, що: <b>Розмір плати за небаланси замовників визначається виходячи із обґрунтованих та реальних витрат оператора газотранспортної системи, пов'язаних із здійсненням балансування.</b></p> <p>В Регламенті 312 дано визначення (3) плата за нейтральність балансування - плата, що становить <b>різницю між коштами, які були отримані оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператору газотранспортної системи, та коштами, які були сплачені або підлягають виплаті оператором газотранспортної системи у зв'язку із здійсненням ним заходів з балансування, яка має бути стягнута з відповідних</b></p>	<p><b>Відхилено</b></p> <p>Включення до розрахунку плати за нейтральність заборгованості інших замовників послуг транспортування за неоплачені небаланси, а також резерву сумнівних боргів, утвореного внаслідок наявності такої заборгованості, призведе до перекладання обов'язків з оплати заборгованості за небаланси одних замовників послуг транспортування на інших.</p>



	<p>замовників послуг транспортування або виплачена оператором газотранспортної системи на їх користь, що кореспондується в Кодексі ГТС.</p> <p>Заборгованість, яку пропонується вилучити не відповідає ознакам безнадійної заборгованості пп. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України. Не дотримано балансу інтересів суб'єктів ринку природного газу.</p> <p>Водночас, щодо неотриманих коштів у вигляді заборгованості має бути здійснена процедура примусового стягнення, а прийняття рішення щодо сумнівних боргів є одноосібним.</p> <p>Не передбачає, що робити Оператору ГТС у випадку оплати/стягнення заборгованості за минулі періоди, яку він не врахував при розрахунку плати нейтральності балансування.</p>	
<p><i>Проектом постанови запропоновані зміни не передбачені. Положення діючої редакції абзацу шостого пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС:</i></p> <p>«За результатами проведення аналізу ефективності витрат та доходів оператора газотранспортної системи, пов'язаних із вчиненням балансуєчих дій, Регулятор може прийняти рішення про неефективність понесених таких витрат/доходів. У такому разі оператор газотранспортної системи зобов'язаний здійснити коригування ставки плати за нейтральність балансування та плати за нейтральність балансування, урахувавши величину неефективних понесених витрат/доходів, у строки, визначені рішенням Регулятора.».</p>	<p><b>ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b></p> <p>2. Абзац 6 пункт 4 глави 8 розділу XIV викласти в новій редакції абзацами 6 та 7 такого змісту:</p> <p>«Регулятор протягом п'яти робочих днів з дня оприлюднення оператором газотранспортної системи на своєму офіційному вебсайті інформації про розрахунок ставки плати за нейтральність балансування своїм рішенням затверджує оператору газотранспортної системи розрахунок такої плати.</p> <p>При цьому, за результатами проведення аналізу ефективності витрат та доходів оператора газотранспортної системи, пов'язаних із вчиненням балансуєчих дій, Регулятор може прийняти рішення про неефективність понесених таких витрат/доходів. У такому разі Регулятор, урахувавши величину неефективних понесених витрат/доходів, своїм рішенням здійснює коригування розрахованої оператором газотранспортної системи ставки плати за нейтральність та встановлює йому строк для перерахунку розміру плати за нейтральність балансування, розрахованої окремо для кожного замовника послуг транспортування.</p>	<p><b>Відхилено</b></p> <p>Відповідно до законів України «Про НКРЕКП» та «Про ринок природного газу» НКРЕКП не надано повноважень на затвердження розміру плати за нейтральність. Крім того розмір плати за нейтральність для кожного замовника послуг транспортування є різним та визначається в залежності від обсягів транспортування.</p>

	<p align="center"><b>Обґрунтування</b></p> <p>2. Регулятор встановлює тарифи на послуги транспортування природного газу та інші платежі, пов'язані з доступом або приєднанням до газотранспортної системи, з урахуванням забезпечення покриття витрат на погоджені Регулятором інвестиції та узгодженої норми прибутку (підпункт 4) частини 4 статті 4 Закону «Про ринок природного газу»).</p> <p>Ціни на ринку природного газу, що регулюються державою (зокрема тарифи на послуги транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу та послуги установки LNG, а також інші платежі, пов'язані з доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установки LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи), повинні бути (частина 6 статті 4 Закону).</p> <p>Регулятор здійснює державне регулювання шляхом, зокрема формування цінової тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг та реалізації відповідної політики у випадках, коли такі повноваження надані Регулятору (підпункт 3 частини 2 статті 3 Закону «Про НКРЕКП»).</p> <p>Таким чином, вбачається, що нейтральність - вагома складова виплат за договором транспортування природного газу - має розраховуватися не тільки Оператором ГТС, а і погоджуватися Регулятором, шляхом затвердження.</p>	
<p><b>Проектом постанови запропоновані зміни не передбачені. Положення діючої редакції пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС:</b></p> <p>5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави, інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати</p>	<p align="center"><b>ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b></p> <p>Пропонуємо пункт 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС доповнити виділеними словами та викласти в такій редакції:</p> <p>«5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави</p>	<p align="center"><b>Відхилено</b></p> <p>Відповідно до пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави,</p>

<p>за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.</p>	<p><b>за формою, наведеною у додатку 10 до цього Кодексу та інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.»</b></p> <p><b>Обґрунтування</b></p> <p>Запропоновані зміни в частині запровадження форми таблиці, що додається, дозволять підтвердити оператору ГТС дотримання основних принципів балансування, передбачених статтею 35 Закону України «Про ринок природного газу»* та належно враховувати вимоги пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС при оприлюдненні інформації про витрати та доходи, які враховуються при розрахунку плати за нейтральність балансування, сумарний обсяг плати за балансуєчі дії, ставка плати за нейтральність балансування, сумарний обсяг плати за нейтральність балансування, за газовий місяць М.</p>	<p>інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.</p> <p>Відповідно до вимог Кодексу ГТС Оператор ГТС виставляє плату за добовий небаланс, яка розраховується як різниця між вартістю позитивних та негативних небалансів за кожен добу газового місяця. Таким чином, зазначення місячного обсягу небалансу, на підставі якого було здійснено розрахунок вартості добового небалансу за підсумками місяця є некоректним.</p>
<p><del>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</del></p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та, 2022/2023 та <b>2023/2024</b> плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p><b>ТОВ «Нові енергетичні проекти»</b></p> <p><del>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</del></p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку, <u>який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажом природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби,</u> та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за</p>	<p><b>Відхилено</b></p> <p>Положення пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС передбачають включення до розрахунку плати за нейтральність будь-які витрати та доходи, пов'язані з платою за добовий небаланс, будь-які витрати та доходи, пов'язані із вчиненням балансуєчих дій відповідно до цього розділу, а саме витрати, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансуєчих дій, а також витрати, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування.</p>

нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М. За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та, 2022/2023 та **2023/2024** плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.

#### **Обґрунтування**

Відповідно до статті 24 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи має право впроваджувати обов'язки щодо балансування протягом доби тільки для того, щоб стимулювати замовників послуг транспортування управляти своїми балансами протягом доби з метою забезпечення цілісності газотранспортної системи та мінімізації необхідності вжиття балансуєчих дій.

Згідно зі статтею 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:

(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;

(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуєчих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:

(і) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуєчих дій;

	<p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуєчих дій;</p> <p>(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Зі змісту статей 24, 29 Регламенту випливає, що в розрахунок плати за нейтральність враховуються <b>добові</b> витрати та доходи оператора ГТС.</p>	
	<p><b>Бакулін О. Ю.</b></p> <p><b>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</b></p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку, <b><u>який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажем природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби,</u></b></p> <p>та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та, 2022/2023 та <b>2023/2024</b> плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p><b>Відхилено</b></p> <p>Положення пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС передбачають включення до розрахунку плати за нейтральність будь-які витрати та доходи, пов'язані з платою за добовий небаланс, будь-які витрати та доходи, пов'язані із вчиненням балансуєчих дій відповідно до цього розділу, а саме витрати, пов'язані з операціями купівлі-продажу короткострокових стандартизованих продуктів для цілей балансуєчих дій, а також витрати, пов'язані з виконанням договору про надання послуг балансування.</p>

### **Обґрунтування**

Відповідно до статті 24 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи має право впроваджувати обов'язки щодо балансування протягом доби тільки для того, щоб стимулювати замовників послуг транспортування управляти своїми балансами протягом доби з метою забезпечення цілісності газотранспортної системи та мінімізації необхідності вжиття балансуючих дій.

Згідно зі статтею 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:

(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;

(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуючих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:

(і) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуючих дій;

(іі) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуючих дій;

(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора

	<p>газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Зі змісту статей 24, 29 Регламенту випливає, що в розрахунок плати за нейтральність враховуються <b>добові</b> витрати та доходи оператора ГТС.</p>	
	<p><b>ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b></p> <p>Не підтримуємо, зміни, щодо перенесення плати за нейтральність запропонованого Проектом, пропонуємо не приймати їх.</p> <p>При цьому, пропонуємо абзац 2 пункту 9 доповнити виділеними словами та викласти в редакції:</p> <p><b>«Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію даних, що відповідають формі, наведеній у додатку 10 до цього Кодексу: розрахунки та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.»</b></p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p> <p><b>Обґрунтування</b></p> <p>Попередній досвід продовження дії першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на періоди 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 газових років та перенесення початку другого та третього етапів на ще один газовий рік не</p>	<p><b>За результатами відкритих обговорень з урахуванням пропозицій Асоціації газовидобувних компаній України та ТОВ «Оператор ГТС України» враховано частково у такій редакції:</b></p> <p>«9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та, 2022/2023 та <b>2023/2024</b> починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би</p>

	<p>привели до позитивних зрушень щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із запровадженням плати за нейтральність балансування на ринку природного газу, тому є цілком обґрунтовані сумніви, що прийняття запропонованого проектом постанови відтермінування призведуть до позитивних зрушень. Запропоновані доповнення в частині відповідності розрахунків, що публікуються Оператором ГТС даним, оприлюдненим за формою таблиці 10, що додається до пункту 5 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС, дозволить оператору ГТС дотримуватися основних принципів балансування, передбачених статтею 35 Закону України «Про ринок природного газу» та належно враховувати вимоги пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС.</p> <p>Одночасно, у замовників послуг транспортування буде можливість пересвідчитися щодо належності виконання Оператором ГТС умов пунктів 2.1, 2.2, абз. 2, 10 п. 3.1, абз. 3 п. 7.1, п. 9.1-9.4 Договору транспортування природного газу та дотримання умов п. 3 Розділу XIII, п.3 глави 1, п. 1-3 глави 5, глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС під час врегулювання щодобових небалансів за газовий місяць.</p>	<p>виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022-<del>та</del>, 2022/2023 <b>та 2023/2024</b> плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.».</p> <p><b>Інші зауваження та пропозиції відхилено</b></p> <p>Проектом пропонується відтермінування обов'язкового етапу впровадження плати за нейтральність на один газовий рік у зв'язку з воєнним станом та його впливом на розвиток та функціонування оптового ринку природного газу.</p> <p>Разом з цим відповідно до пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, оператор газотранспортної системи публікує на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави.</p> <p>Відповідно до вимог Кодексу ГТС Оператор ГТС виставляє плату за добовий небаланс, яка розраховується як різниця між вартістю позитивних та негативних небалансів за кожен добу газового місяця. Таким чином, зазначення місячного обсягу небалансу, на підставі якого було здійснено розрахунок</p>
--	--	---

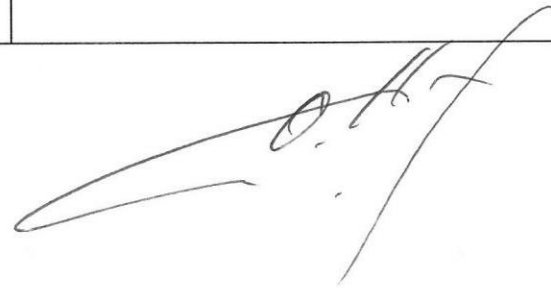


<p><del>10. Для газового року 2023/2024 плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</del></p> <p><del>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися з замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</del></p> <p><del>За газовий рік 2023/2024 плата за нейтральність балансування стягується та виплачується в загальному обов'язі за всі місяці газового року один раз на рік у строк до 01 січня 2025 року. При цьому плата за нейтральність балансування виплачується в межах розміру грошових коштів, що залишилися після зарахування фактично отриманих коштів від замовників послуг транспортування в якості плати за добовий небаланс за відповідні місяці газового року та здійснення оплат оператором газотранспортної системи в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї глави, станом на 31 грудня 2024 року. Така виплата здійснюється пропорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування.</del></p> <p><del>Грошові кошти, що залишаються після зарахування отриманих коштів оператором газотранспортної системи від замовників послуг</del></p>	<p><b>ГТС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b></p> <p>Не підтримуємо зміни, що запропоновані Проектом.</p> <p>При цьому, пропонуємо доповнити пункт 10 новим абзацом 2 такого змісту:</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію даних, що відповідають формі, наведеній у додатку 10 до цього Кодексу: розрахунки та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p><b>Обґрунтування</b></p> <p>Попередній досвід продовження дії першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на періоди 2020/2021, 2021/2022 газових років та перенесення початку другого та третього етапів на ще один газовий рік не призвели до позитивних зрушень щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із запровадженням плати за нейтральність балансування на ринку природного газу, відповідно в Асоціації є цілком обґрунтовані підстави вважати, що прийняття запропонованого проектом постанови відтермінування не призведе до позитивних зрушень.</p> <p>Вбачається, що зобов'язання Оператора ГТС публікувати інформацію, передбачену пунктами 5, 9,</p>	<p>вартості добового небалансу за підсумками місяця є некоректним.</p> <p><b>Відхилено</b></p> <p>Оскільки можуть бути ситуації, при яких замовники послуг транспортування, розривають договірні відносини з Оператором ГТС протягом року до настання терміну застосування плати за нейтральність (стягнення з замовників послуг транспортування або її виплати з боку Оператора ГТС), проектом постанови пропонується виключити другий етап впровадження плати за нейтральність та одночасний перехід на третій етап, при якому плата за нейтральність застосовуватиметься за результатами кожного місяця.</p> <p>Крім цього, відповідно до пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави, інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.</p> <p>Відповідно до вимог Кодексу ГТС Оператор ГТС виставляє плату за добовий небаланс, яка розраховується як різниця між</p>
--	--	---

<p><del>транспортування в якості погашення заборгованості з плати за добовий небаланс за газовий місяць М та/або стягнуті з замовників послуг транспортування після настання строку на здійснення плати за добовий небаланс в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї глави, відповідного звітнього місяця газового року 2023/2024, винлачуються на рахунок замовників послуг транспортування в перший робочий день місяця, наступного за місяцем надходження таких коштів на рахунок оператора газотранспортної системи, пропорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування.</del></p>	<p>10 цієї глави має передбачатися в пункті 11, який поширюється на наступні газові роки.</p> <p>Обґрунтування аналогічні тим, що наведені вище до пунктів 5, 9 та 10 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС.</p>	<p>вартістю позитивних та негативних небалансів за кожен добу газового місяця. Таким чином, зазначення місячного обсягу небалансу, на підставі якого було здійснено розрахунок вартості добового небалансу за підсумками місяця є некоректним.</p>
<p>Проектом постанови запропоновані зміни не передбачені</p>	<p><b>ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b></p> <p><b>Доповнити проєкт постанови передостаннім пунктом такого змісту:</b></p> <p>«Дані та інформація, оприлюднення якої оператором газотранспортної системи на своєму офіційному вебсайті передбачається законодавством, Кодексом газотранспортної системи та, яка може бути використана ворогом для завдання збитків оператору газотранспортної системи та замовникам, на час дії воєнного стану та шість місяців після завершення такого стану доводиться через інформаційну платформу оператора газотранспортної системи.».</p> <p><b>Обґрунтування</b></p> <p>За час воєнного стану значна частина інформації, обов'язкової до оприлюднення оператором ГТС не доводиться до відома суб'єктам ринку природного газу.</p> <p>У випадку наявності окремих доручень Уряду чи РНБУ щодо обмеження на час дії воєнного часу доступу до інформації, що може бути використана ворогом для завдання збитків оператору ГТС та замовникам, доцільно прийняти рішення про</p>	<p><b>Відхилено</b></p> <p>Відповідно до пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, <u>оператор газотранспортної системи зобов'язаний</u> до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави, <u>інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.</u></p>

	<p>доведення згаданої інформації замовникам через інформаційну платформу.</p> <p>В силу Закону України «Про НКРЕКП» рішення Регулятора оформляється постановою. Жодними роз'ясненнями та дорученнями не змінюються вимоги законодавства та положення Кодексу ГТС.</p>																																																	
<p><b>Проектом постанови запропоновані зміни не передбачені.</b></p>	<p><b>ГС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</b></p> <p>Пропонує доповнити Кодекс ГТС новим додатком:</p> <table border="1" data-bbox="929 446 1657 638"> <thead> <tr> <th colspan="12">Зміст додатку до Кодексу ГТС «Асоціація постачальників енергоресурсів»</th> </tr> <tr> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> <th>№ п/п</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> <td>10</td> <td>11</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Зміст додатку до Кодексу ГТС «Асоціація постачальників енергоресурсів»												№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													<p><b>Відхилено</b></p> <p>Відповідно до пункту 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави, інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.</p> <p>Відповідно до вимог Кодексу ГТС Оператор ГТС виставляє плату за добовий небаланс, яка розраховується як різниця між вартістю позитивних та негативних небалансів за кожну добу газового місяця. Таким чином, зазначення місячного обсягу небалансу, на підставі якого було здійснено розрахунок вартості добового небалансу за підсумками місяця є некоректним.</p>
Зміст додатку до Кодексу ГТС «Асоціація постачальників енергоресурсів»																																																		
№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п																																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12																																							

**Директор Департаменту із регулювання відносин у нафтогазовій сфері**



**Олександр КОСЯНЧУК**